

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24Co/102/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2120204667
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 01. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Spálová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:2120204667.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľubica Spálová a sudcov: JUDr. Andrea Dudášová a JUDr. Dominika Horváthová, v spore žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, C., D. XX, zastúpeného advokátskou kanceláriou: Advokátska kancelária JUDr. Eva Koleničová, s.r.o., so sídlom Dolné Dubové 249, IČO: 53 598 806, proti žalovaným: 1. C. E., nar. X.X.XXXX, adresa C., D. XXXX/X, 2. F. E., nar. XX.X.XXXX, adresa tamtiež, obaja zastúpení advokátom: JUDr. Michal Antal, PhD., so sídlom Trnava, Hlavná 13, o zaplatenie 4.000,- Eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaných proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 39C/31/2020-66 zo dňa 29.4.2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e .**

Žalobcovi **p r i z n á v a** nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovaným v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom prvoinštančný súd v celom rozsahu vyhovel žalobe, keď vo výroku rozhodol nasledovne:

I. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 4.000,- eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Žalovaný v 1. rade a žalovaný v 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalobcovi trovy konania v plnom rozsahu.

Prvoinštančný súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu, ktorý na pojednávaní uviedol, že žalovaná 2 chodila s manželkou do kostola, prosila ho, aby jej požičali. V dobrej vôli požičal, poslednú vetu musela dopísať žalovaná 2. Keď zmluvu robil, už bol bezdomovec, hovorili mu, že je podvodník. Zmluvu podpisoval až u notára. Na otázku, či žalovaní hovorili na čo chcú požičať, žalobca uviedol, že sú v tiesni, že majú v Bučanoch dom, potrebujú dorobiť ústredné kúrenie, že ho potrebujú predať, bol sa tam osobne pozrieť, bolo to tak. Žalobca sa dozvedel, že sú žalovaní podvodníci a majú exekúcie až po podpise zmluvy. Peniaze boli na dom v Bučanoch, žalovaní mali zabezpečené bývanie na D. X F. C.. Dĺžníci bývajú na tej istej adrese, ako v čase podpisu zmluvy o pôžičke. Zmluvu o pôžičke spisovala dcéra B. G. H., utekala hore s jeho občianskym preukazom, že poznačí dátum narodenia a iniciály, po tomto má pocit, že ho mohli podviesť, pôjde si na políciu vybaviť nový občiansky preukaz. Po odovzdaní peňazí ho uisťovali, že peniaze vrátia, už to boli dva-tri roky. Pred vyšetrovateľkou na polícii uviedli, že peniaze do februára 2021 vrátia.

Z uznesenia OR PZ v Trnave zo dňa 29.05.2020 zo dňa 29.05.2020 vyplýva, že žalovaný 1 v trestnom konaní okrem iného uviedol, že v roku 2017 sa dostali do finančnej tiesne, lebo „vlastnil“ dom v I. a potreboval na ňom doriešiť nejaké veci ako električka, kúpa nových radiátorov a pod, lebo dom bol

pred kúpou vykradnutý a on ho plánoval kúpiť aj v tomto stave. Investoval do neho ešte skôr, ako ho mal uvedený na liste vlastníctva...Investície do domu boli oveľa väčšie ako plánovali...Nespomína si, na akom termíne sa dohodli, ale je pravdou, že mu dlh nesplatil ani sčasti, lebo musel „investovať“ inde...Potom musel previesť nejaké peniaze známemu 45.000,- €, ktorému dlžil...zároveň chcel splácať úver, ktorý si za neho vzal známy...a tak sa s majiteľom dohodli, že on dom sčasti opraví, následne sa dom predá so ziskom...ho oklamal a nič mu nedal, preto nemohol vrátiť...svojmu záväzku B. splatiť dlh sa nevyhýba, do konca februára roku 2021 mu dlh isto zaplatí, aj s úrokom, aj keď mu dva týždne dozadu hovoril, že by mu stačilo aj pôvodne požičaných 4.000 €. Vyšetrovateľ PZ skonštatoval, že ako dôvod odmietnutia trestného oznámenia, že ide o spor medzi občanmi z dôvodu nedostatočnej miery opatrnosti chrániť si svoje práva, žalobca s manželkou boli starobní dôchodcovia.

Z vykonaného dokazovania mal prvoinštančný súd za preukázané, že žalobca ako veriteľ a žalovaní ako dlžníci, obe strany ako fyzické osoby nepodnikatelia, dňa 06.12.2017 uzavreli zmluvu o pôžičke, v ktorej sa uvádza, že veriteľ požičal dňa 06.12.2017 žalovanému 1 a žalovanej 2 sumu 6 000,- Eur a dlžník sa zaväzuje veriteľovi, že uvedenú sumu vráti do 15.12.2017.

Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaným bola poskytnutá zo strany žalovaného suma 4 000,- Eur. Sporným zostalo, či došlo k platnému uzatvoreniu zmluvy o pôžičke a či sú žalovaní z tohto titulu povinní vrátiť žalobcovi žalovanú sumu.

Právne prvoinštančný súd vec posúdil na základe aplikácie ust. § 37 ods. 1, § 39, § 39a, § 40a, § 41, § 100 ods. 1, § 101 ods. 1, § 107 ods. 1 a 2, § 451 ods. 1 a 2, § 457 Občianskeho zákonníka (zák. č. 40/1964 Zb. – ďalej aj len OZ) a § 194 ods. 1 CSP (zák. č. 160/215 Z.z. Civilný sporový poriadok – ďalej aj len CSP).

Súd prvej inštancie mal za to, že žalovaní sa v zmysle § 3 ods. 1 OZ nemôžu účinne dovolávať neplatnosti podľa § 39a OZ, ktorú sami spôsobili. Nebolo sporné, že zmluvu vyhotovila strana žalovaných (analogická aplikácia § 40a druhej vety OZ).

Pokračoval, že ustanovenie o úzere je ustanovením účinným od 1. júna 2014. Subjektom ochrany podľa tohto ustanovenia je fyzická osoba nepodnikateľ. Ustanovenie § 39a OZ bolo do právneho poriadku zavedené na ochranu slabšej strany, teda toho, kto si požičiava, pričom zákonodarcia nepočítal so situáciou, že „slabšia strana“ môže byť aj na strane veriteľa, od ktorého môžu byť peniaze pod rôznymi zámienkami vylákané a osoby, ktoré si požičiavajú, nemajú v úmysle pôžičku už pri jej vzniku vrátiť a môžu zámerne alebo špekulatívne docieľiť napr. neplatnosť právneho, či skrátenie premlčacej doby. Komentár k uvedenému ustanoveniu zmieňuje iba, že naplnenie objektívnej stránky nemusí spôsobiť zmluvná strana (veriteľa), ale prípadne aj iná osoba, ktorá koná v mene a na účet takejto tretej osoby (spravidla obchodný zástupca).

Objektívnu stránku tejto skutkovej podstaty je plnenie, ktorého majetková hodnota je vzhľadom na vzájomné plnenie v hrubom nepomere. Chápanie pojmu hrubý nepomer pri porovnaní plnení nie je vymedzený žiadnym právnym predpisom, ale bude formovaný výlučne judikatúrou. Hrubý nepomer v prípade zmlúv o poskytnutí spotrebiteľského úveru alebo pôžičky súdy spravidla chápu v nadväznosti na výšku najvyššej prípustnej výšky odplaty podľa pravidiel uvedených v § 1 ods. 1 až 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. ku dňu uzavretia zmlúv, ktorých predmetom je poskytnutie peňažných prostriedkov (§ 1a ods. 4 nariadenia). Tieto závery sú prijímané napriek tomu, že § 1a nariadenia vlády a najvyššia výška odplaty v spotrebiteľskej zmluve sa vzťahujú k § 53 ods. 6 OZ, ktoré takúto výšku odplaty zakazuje (pôjde teda o rozpor so zákonom), nie k § 39a OZ. Subjektívnu stránku konania tejto osoby sú tieseň, neskúsenosť, rozumová vyspelosť, rozrušenie, dôverčivosť, ľahkomyselnosť, finančná závislosť alebo neschopnosť plniť záväzky. Jednotlivé zložky subjektívnej stránky konania môžu byť splnené kumulatívne, alternatívne alebo v ľubovoľných kombináciách. Ich splnenie je povinný preukázať poškodený - teda osoba, ktorá ich splnenie tvrdí, v danom prípade strana žalovaných. Na subjektívnu stránku úžery musí nadväzovať objektívna stránka, ktoré musia byť splnené kumulatívne. Na ich posúdenie a odôvodnenie nepostačuje konštatovanie o neekvivalentnosti odplaty (Števec M. a kol. Občiansky zákonník I. Komentár 2. vydanie, 2019, Beck online), ako to žiadajú žalovaní. pozri: rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, sp. zn. 30 Cdo 1180/2010 a sp. zn. 30 Cdo 4665/2009). Nadväzne prvoinštančný súd odkázal na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave 25Co/110/2016 a Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co/450/2016.

Prvoinštančný súd pokračoval, že žalovaní tvrdili, že boli v tiesni. Tieseň predstavuje mimoriadne ťaživú situáciu poškodeného (alebo inej osoby, ktorej tieseň pociťuje poškodený ako tieseň vlastnú), vyvolaná je určitou, hoci aj prechodnou naliehavou potrebou, ktorej uspokojenie nie je v možnostiach poškodeného (napr. splatnosť dlhu, záujem na získaní bytu na vyriešenie ťaživej rodinnej situácie a pod.). Výklad pojmu tieseň v zmysle tohto ustanovenia bude potrebné vykladať aj v súlade s predošlou judikatúrou v zmysle § 49 - nemusí však ísť o hospodársku tieseň. Pod pojmom "tieseň" však nie je možné rozumieť menej priaznivé majetkové pomery, pričom tiesňou môže byť stav aj pri relatívne dobrom stave majetku, avšak v prípade aj dočasného naliehavého peňažného nedostatku. Dôvodom je spravidla hrozba ujmy, ktorá je podľa jeho rozumného uváženia väčšieho rozsahu ako strata, ktorú môže utpieť. Na skutočnosť, či ide o tieseň, nemá vplyv, či bola zavinená alebo nezavinená konajúcim alebo treťou osobou. Pojem tieseň je pritom v tejto skutkovej podstate použitá v inej súvislosti ako v § 49 OZ. Tiesňou podľa názoru súdu nie je, ak niekto o sebe tvrdí, že je v tiesni, ak vlastní nehnuteľnosť, túto potrebuje zhodnotiť, plánuje ju kúpiť, hoci má kde bývať, nehopodári či neinvestuje podľa svojich predstáv.

O civilno-právnu úžeru podľa prvoinštančného súdu pôjde, pokiaľ bude tieseň nielen pri uzavretí zmluvy existovať, ale bude druhou stranou aj zneužitá. Pokiaľ pôjde o prípad uzavretia zmluvy „v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok“, pôjde o situáciu predpokladanú hypotézou § 49 OZ, v dôsledku ktorej bude možné od zmluvy odstúpiť. Nepôjde však o prípad absolútnej neplatnosti právneho úkonu z dôvodu úžery. (Števec M. a kol. Občiansky zákonník I. Komentár 2. vydanie, 2019, Beck online).

Súd skonštatoval, že žalovaní od zmluvy podľa § 49 OZ neodstúpili, z okolností, ktoré vyšli v konaní najavo vyplýva, že úmysel žalobcu smeroval k pomoci žalovným pôžičkou, nie k zneužitiu tiesne, čo vyplýva aj z toho, že si sumu prevyšujúcu istiny nikdy nežiadal a ani neuplatnil. Naopak zo skutkových okolností je možné vyvodiť záver o tom, že žalovaní svojím konaním mohli sledovať cieľ vyvolania účinkov neplatnosti zmluvy podľa § 39a OZ, ktorého aplikácie sa domáhajú od prvého úkonu, ktorý im patril, ako aj s tým spojený cieľ skoršieho uplynutia premlčacej doby, čomu súd nemôže poskytnúť ochranu. Ako už súd uviedol vyššie, v konaní totiž nebolo sporné, že po ochote žalobcu požičať finančné prostriedky, zmluvu vypracovala práve strana žalovaných, pričom nebolo preukázané, že žalobca mal v čase uzavretia zmluvy alebo neskôr úmysel obohatiť sa o na úkor žalovaných. Súd prvej inštancie teda uzavrel, že nebolo preukázané, že tieseň bola žalobcom zneužitá a tak v danom prípade nie je naplnená podmienka kumulatívneho naplnenia subjektívnej a objektívnej stránky úžery. Ak žalovaní tvrdia, že boli v tiesni, mali možnosť od zmluvy odstúpiť podľa § 49 OZ, čo však nevyužili a nejde o prípad absolútnej neplatnosti právneho úkonu z dôvodu úžery podľa § 39a OZ, ktorého aplikácie sa žalobcovia domáhajú.

Prvoinštančný súd pokračoval, že žalovaní netvrdili, že bola zneužitá ich dôverčivosť, uvedené možno konštatovať skôr vo vzťahu k žalobcovi, ani ľahkomyselnosť, finančná závislosť, nepreukázali neschopnosť plniť záväzky. Žalovaní napokon existenciu tiesne okrem jej tvrdenia (vrátane jej tvrdenia žalobcovi) v tomto konaní nepreukázali. Nie je úlohou súdu vykonávať dokazovanie verejne dostupným listom vlastníctva, za účelom preukázania, či hrozilo vystaňovanie domu, kde bývajú, či je vedený na ich meno, či sú v exekúcii, či prebehla dražba, či mali dlhy (dikcia § 185 ods. 2 CSP „môže“).

Neschopnosť plniť záväzky druhej strany vychádza skôr z povinnosti dodávateľa v spotrebiteľských vzťahoch skúmať bonitu a platobnú schopnosť spotrebiteľa. Predmetný znak bol zamýšľaný v súvislosti s pôžičkami poskytovanými nebankovými subjektmi. Pod toto ustanovenie je možné zaradiť aj vzťahy medzi dvoma fyzickými osobami, no tieto osoby nebudú mať možnosť preskúmať bonitu druhej strany. Komentár v tejto súvislosti poukazuje aj na možnosť, že dodávateľ bude priamo spotrebiteľom uvedený do omylu - v takomto prípade by mal súd aplikovať § 3 a námietke nedostatočnej bonity nepriznať právne dôsledky.

Splnenie všetkých uvedených znakov musí byť skúmané ku dňu vykonania napádaného právneho úkonu, nie je možné priznať následky z nich súvisiace, ktoré vyplynú účastníkom počas trvania zmluvy, skutočnosť, že žalobca nežiadal zaplatenie vyššej sumy po uzavretí zmluvy, vypovedá aj o jeho úmysle ku dňu uzavretia zmluvy.

Prvoinštančný súd vo svetle konkrétnych okolností prípadu nezistil dôvod neplatnosti zmluvy o pôžičke zo dňa 06.12.2017 ako takej, nanajvýš by mohlo ísť o neplatnosť čiastočnú v zmysle § 41 OZ v rozsahu

plnenia presahujúceho priznanú sumu, toto posúdenie je však z hľadiska predmetu sporu irelevantné, keď táto suma nie je predmetom konania.

Zmluva o pôžičke zo dňa 06.12.2017 minimálne v časti požičanej istiny nie je neplatným právnym úkonom a tak sa prvoinštančný súd jej prípadnými dôsledkami, ako je vydanie bezdôvodného obohatenia, námietka premlčania, námietka námietky premlčania uplatnená vo vyjadrení k odpore (č.l. 42) nezaoberal, keď žaloba bola podaná v trojročnej všeobecnej premlčacej lehote. K jednotnej premlčacej lehote v občianskoprávných vzťahoch smeruje aj legislatívny zámer nového Občianskeho zákonníka.

Na základe vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie rozhodol vo výroku I. rozsudku tak, že zaviazal žalovaných 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 4.000,- Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

Súd dodal, že právny úkon musí byť urobený predovšetkým určite a zrozumiteľne. Neurčitý prejav je teda zrozumiteľný, ale jeho obsah nie je určitý. Právny úkon je neurčitý, ak sa konajúcemu nepodarilo jednoznačným spôsobom stanoviť obsah vôle, pričom neurčitosť tohto obsahu nemožno odstrániť a preklenúť ani za použitia výkladových pravidiel. Zrozumiteľnosť potom vyjadruje kvalitu spôsobu (formy) prejavu vôle; právny úkon je nezrozumiteľný, ak konajúci po jazykovej stránke nedosiahol v dôsledku chybného slovného či iného sprostredkovania jasné vyjadrenie vôle a objektívne nemožno ani výkladom právneho úkonu zistiť, čo chcel účastník právneho úkonu prejavovať (Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M., Hulmák, M. a kol.: Občiansky zákoník I. § 1-459. Komentář. Praha: C. H. Beck, 2008, s. 314) a prípadnú neurčitosť, ktorú by aj tak zavinila strana žalovaných, sa podarilo preklenúť.

Súd prvej inštancie konštatoval, že vykonaným dokazovaním sa stranám podarilo stanoviť obsah vôle: na strane žalobcu požičať aj požadovať vrátenie sumy 4 000,- Eur. Na strane žalovaných na základe okolností danej veci zostáva otáznym účel, či skutočne na ten, ktorý ako dôvod mali uviesť žalobcovi (tvrdená "tieseň" týkajúca sa domu) alebo na taký, ktorý sa mal žalobca dozvedieť neskôr po uzatvorení zmluvy (že žalovaní majú byť podvodníci), otáznym je v danom prípade aj deklarovaný úmysel vrátiť požičané finančné prostriedky, ktorého preukazovanie však nie je predmetom tohto konania a vo všeobecnosti býva predmetom iných, nie občianskoprávných konaní (§ 194 ods. 1 CSP). Predmetom tohto konania bolo však skúmanie úmyslu žalobcu zneužiť tieseň žalovaných, ktorú sa nepodarilo preukázať.

Následne prvoinštančný súd poukázal na rozhodnutie ÚS ČR sp. zn. III/3900/12, podľa ktorého v súkromnosprávnej sfére je potrebné posudzovať určitosť právneho úkonu vo vzťahu ku konkrétnym okolnostiam daného prípadu, pričom pre interpretáciu obsahu záväzkového vzťahu je rozhodujúca skutočná vôľa oboch zmluvných strán v čase uzavretia zmluvy (Na ÚS ČR z 28. 2. 2013, sp. zn. III. ÚS 3900/12). Podľa rozhodnutia I.ÚS 242/07 aj I.ÚS 490/2014 ďalším základným princípom výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy, pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva výklady. Je tak vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s ním spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Nie je teda ústavne konformná a v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcim z čl. 1 ústavy je taká prax, keď všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom neplatnosť zmluvy nezakladajúcim.

O nároku na náhradu trov konania rozhodol prvoinštančný súd podľa ustanovenia § 262 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP, keď žalobca bol v konaní v celom rozsahu úspešný, čo v konečnom dôsledku znamená nárok žalobcu voči žalovanému na náhradu účelne vynaložených trov celého konania v rozsahu 100% trov konania, o čom súd rozhodol vo výroku II. rozsudku. Neboli pritom tvrdené a súd ani sám nezistil dôvody hodné osobitného zreteľa (§ 257 CSP), pre ktoré by žalobcovi nárok na náhradu trov konania voči žalovaným nemal priznať spoločne a nerozdielne tak ako plnenie vo veci samej, keď obaja žalovaní boli rovnakými spoludlžníkmi zmluvy o pôžičke. O výške náhrady trov konania žalobcu bude rozhodnuté v zmysle § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP podali žalovaní prostredníctvom svojho právneho zastúpenia odvolanie, ktorým sa domáhali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne.

Odvolatelia uviedli, že so závermi súdu nesúhlasia. Z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalobca vedel o ich tiesni a napriek tomu im poskytol pôžičku s 2000 % úrokom p.a., čo žalobca sám uviedol na pojednávaní. Preto tvrdia, že na predmetný právny vzťah malo byť aplikované ust. § 39a OZ, následkom čoho je neplatnosť právneho úkonu pôžičky. Z uvedeného dôvodu došlo pred podaním návrhu k premlčaniu práva žalobcu, keďže z dôvodu neplatnosti pôžičky má voči žalovaným nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia. Následne odkázali na prednes ich právneho zástupcu, na pojednávaní ktorého sa v plnom rozsahu pridržiavajú.

Žalobca odvolanie nepodal. K doručenému odvolaniu žalovaných predložil prostredníctvom svojho právneho zastúpenia písomné vyjadrenie, ktorým navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil a zároveň zaviazal žalovaných k náhrade trov odvolacieho konania.

Žalobca uviedol, že sa stotožňuje s obidvoma výrokmi predmetného rozsudku, ako aj s jeho odôvodnením. S tvrdeniami žalovaných zásadne nesúhlasí, považuje ich za účinne popreté a vyvrátené. Ak žalobca počas pojednávania použil pojem tieseň, išlo o laické chápanie tohto pojmu, ktoré nemožno stotožňovať s významom v zmysle právneho poriadku SR. V ponímaní žalobcu išlo o stav, kedy žalovaní potrebovali finančne pomôcť. Navyše v súvislosti s neplatnosťou, ktorou má byť podľa žalovaných postihnutá zmluva o pôžičke, sa žalobca stotožňuje s bodom 37 odôvodnenia rozsudku, v zmysle ktorého nestačí len existencia tiesne pri uzavretí zmluvy, ale musí byť druhou stranou aj zneužitá. V danom prípade však nebola naplnená ani jedna podmienka pre vyslovenie takejto neplatnosti. Správny je preto záver súdu o tom, že nejde o prípad absolútnej neplatnosti právneho úkonu z dôvodu úzery podľa § 39a Občianskeho zákonníka. Údajná tvrdená tieseň žalovaných nebola ani žiadnym spôsobom žalovanými preukázaná a teda neunesli dôkazné bremeno. Súdom prvej inštancie nebol zistený dôvod neplatnosti predmetnej zmluvy o pôžičke, pričom súd poukázal nanajvýš na čiastočnú neplatnosť v zmysle § 41 OZ, na čo žalobca viackrát poukázal počas pojednávania a na tomto stanovisku zotrúva. Žalobca sa tak stotožňuje s konštatovaním súdu, že zmluva o pôžičke minimálne v časti požičanej istiny nie je neplatným právnym úkonom. V nadväznosti na to nie je potrebné zaoberať sa námietkou premlčania, keďže žalobca podal návrh v trojročnej premlčacej lehote a teda sa neuplatní dvojročná premlčacia lehota vzťahujúca sa na bezdôvodné obohatenie. Žalobca bol pri poskytovaní pôžičky žalovaným dobromyseľný, chcel im pomôcť a nehľadal za tým žiaden majetkový prospech. Znenie zmluvy navrhli žalovaní, čo nebolo sporné a teda práve oni boli tí, ktorí by spôsobili nimi tvrdenú neplatnosť zmluvy. Je možné nazerať na konanie žalovaných ako na úmyselné s cieľom vyhnúť sa vráteniu pôžičky, čo už niekoľko rokov robia a v tomto súdnom konaní žiadajú, aby bolo toto ich konanie odobrené rozhodnutím súdu. Takéto konanie však nesmie požívať právnu ochranu, ako to skonštatoval súd prvej inštancie.

Ďalšie podania v odvolacom konaní strany do spisu nedoručili.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku – ďalej CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom – stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok, ktoré ale nezistil (§ 380 ods. 2 CSP), súc pritom viazaný skutkovým stavom ako ho zistil súd prvej inštancie, bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), keď miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku bolo oznámené na úradnej tabuli a na webovej stránke súdu minimálne 5 dní pred jeho vyhlásením (§ 219 ods. 3 CSP), po preskúmaní zákonnosti a vecnej správnosti rozhodnutia dospel k záveru, že odvolaniu žalovaných nie je možné priznať úspech, keďže napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je v oboch výrokoch vecne správny, v dôsledku čoho boli splnené podmienky pre jeho potvrdenie (§ 387 CSP).

Predmetom konania na základe podanej žaloby je nárok žalobcu – veriteľa ako fyzickej osoby nepodnikateľa na zaplatenie od žalovaných 1 a 2 ako dlžníkov sumy 4.000,- Eur z titulu istiny pôžičky, ktorú žalobca žalovaným poskytol na základe písomnej zmluvy o pôžičke zo dňa 6.12.2017.

Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, ktorý je viazaný ako rozsahom tak i dôvodmi podaného odvolania, bolo posúdiť, či sa prvoinštančný súd dopustil odvolateľmi namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, prípadne, či dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam.

Pretože odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav pokiaľ ide preukázané skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobcom uplatneného nároku a pretože v celom rozsahu zdieľa jeho právne závery vo veci, pričom sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd konštatuje správnosť jeho dôvodov a odkazuje na správne a presvedčivé odôvodnenie písomného vyhotovenia preskúmaného rozsudku. Odvolací súd ani s prihliadnutím na odvolacie námietky uplatnené žalovanými nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť a preto nemôže dať za pravdu odvolateľom. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

Prvoinštančný súd správne skonštatoval, že žalovaní v konaní neunesli svoje dôkazné bremeno, keď ničím nepreukázali, že žalobca pri poskytovaní im predmetnej pôžičky zneužil ich tieseň, teda subjektívnu stránku skutkovej podstaty úžery v zmysle súdom prvej inštancie aplikovaného § 39a OZ, pričom subjektívna a objektívna stránka úžery (hrubý nepomer vzájomného plnenia) musia byť naplnené kumulatívne. V dôsledku toho nenastala absolútna neplatnosť predmetnej zmluvy o pôžičke v zmysle § 39a OZ a nemohlo vzniknúť na strane žalovaných bezdôvodné obohatenie v zmysle § 451 OZ ako majetkový prospech získaný plnením z neplatného právneho úkonu, čo by v zmysle § 107 OZ zakladalo subjektívnu dvojročnú premlčaciu lehotu. Na plnenie uplatnené žalobou sa preto vzťahovala všeobecná trojročná premlčacia lehota v zmysle § 101 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v dôsledku čoho nárok uplatnený žalobou doručenou súdu dňa 10.6.2020, keď plniť sa podľa zmluvy malo do 15.12.2017, ku dňu podania žaloby nebol premlčaný.

Vzhľadom na uvedené, v podrobnostiach s odkazom na odôvodnenie preskúmaného rozsudku prvoinštančným súdom, bolo dôvodné žalobe žalobcu, ktorý sa domáhal výlučne zaplatenia istiny predmetnej zmluvy o pôžičke (4.000,- Eur), v celom rozsahu vyhovieť, ako správne rozhodol súd prvej inštancie.

S odkazom na vyššie uvedenú argumentáciu, v spojení s odôvodnením preskúmaného rozsudku prvoinštančným súdom po vyčerpaní odvolacej argumentácie uplatnenej žalobcom, potom odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vo výrokoch vecne správny, včítane správneho a odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého výroku o náhrade trov prvoinštančného konania, s použitím ust. § 387 CSP potvrdil (výrok I.).

V odvolacom konaní úspešnému žalobcovi vzniklo v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP právo na plnú náhradu trov konania voči obom neúspešným žalovaným. Odvolací súd preto vo výroku II. tohto rozsudku, ktorým sa konanie končí (§ 262 ods. 1 CSP) vyslovil, že žalobcovi priznáva nárok na náhradu trov odvolacieho konania, voči žalovaným v plnom rozsahu. O výške náhrady trov tohto konania bude rozhodnuté súdom prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

Senát krajského súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).
Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak
sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP). Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP). Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).